

Postadress: Mäster Samuelsgatan 60, 111 21 Stockholm
Telefon: 08-700 13 00
E-post: registrator@arbetsgivarverket.se

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Diarienummer Ju2025/01973

Kopia till
ju.birs@regeringskansliet.se

Tillfällig verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands

Arbetsgivarverket besvarar remissen med utgångspunkt i ett statligt arbetsgivarpolitiskt perspektiv.

Allmänna synpunkter

Ett avtal med ett annat land om verkställighet av svenska fängelsestraff i det andra landet innebär olika arbetsgivarpolitiska frågeställningar som exempelvis rör arbetsmiljöansvar, arbetsgivaransvar och fördelning av arbetsuppgifter mellan personal hos ländernas kriminalvårdsmyndigheter samt frågeställningar som rör förhållandet mellan Kriminalvården och utsänd personal exempelvis lagvalsfrågor och domsrätt vid eventuella arbetstvister. Nämnade frågeställningar har hanterats i avtalet mellan Sverige och Estland vilket är positivt.

Den föreslagna lagen om tillfällig verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands gör det möjligt att ingå avtal med andra länder än Estland. Promemorian innehåller inte någon utredning och analys över vilket innehåll ett sådant avtal om verkställighet bör ha. Arbetsgivarverket anser det önskvärt att en sådan utredning och analys genomförs så att vägledning finns vid ingående av ytterligare avtal.

Så som utredningen i viss mån lyfter fram i avsnitt 9, Arbetsrättsliga frågor, ger den internationella privaträtten inte entydiga svar om vilket lands arbetsrättsliga lagstiftning som ska tillämpas vid arbetstvister eller om vilket lands domstol som är behörig att pröva sådana tvister. En bedömning ska

göras utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Regleringar i avtal om verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands angående vilket lands arbetsrättsliga lagstiftning som ska tillämpas och vilket lands domstol som är behörig, är omständigheter som vägs in vid bedömningar enligt den internationella privaträtten. Det är därför av stor vikt att sådana regleringar tas in i avtal om verkställighet av fängelsestraff utomlands.

9.1 Arbetsgivaransvar och regelverket för statligt anställda

Det är ur ett statligt arbetsgivarperspektiv av stor betydelse att Kriminalvården behåller sitt arbetsgivaransvar för utsänd personal. I avtal om verkställighet av fängelsestraff utomlands bör därför en sådan reglering finnas.

Promemorians utredning och analys avseende den internationella privaträtten är översiktlig och slutsatsen att svensk rätt normalt sett kommer att vara tillämplig är önskvärd, men slutsatsen kan ifrågasättas. Bedömningen ska göras utifrån samtliga omständigheter i varje enskilt fall och bedömningen kan leda till att lagstiftning i det andra landet ska tillämpas. I avtal om verkställighet av fängelsestraff utomlands bör därför en reglering finnas innebärande att svensk arbetsrättslig lagstiftning ska tillämpas vid arbetstvister mellan Kriminalvården och utsänd personal.

9.2 Utsändning av personal till en kriminalvårdsanstalt utomlands

Arbetsgivarverket delar bedömningen att avtal om utlandskontrakt och riktlinjer för anställningsvillkor vid tjänstgöring utomlands (URA) bör tillämpas avseende utsänd personal från Kriminalvården.

9.4 Arbetstvister

Promemorians utredning och analys avseende den internationella privaträtten är översiktlig. Arbetsgivarverket delar bedömningen att svensk domstol kan komma att vara behörig att pröva arbetstvister som uppstår mellan Kriminalvården och utsänd personal. Eftersom bedömningen ska göras utifrån samtliga omständigheter i varje enskilt fall bör understrykas att arbetstvister kan komma att prövas av utländsk domstol. I avtal om

verkställighet av fängelsestraff utomlands bör därför en reglering finnas innebärande att svensk domstol är behörig att pröva arbetstvister som uppstår mellan Kriminalvården och utsänd personal.

16.1 Ekonomiska konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser är avhängiga innehållet i de avtal som ingås mellan Sverige och annat land om verkställighet av svenska fängelsestraff, särskilt avseende antalet platser, under hur lång tid som avtalet gäller och antalet intagna som innehar varje plats under avtalsperioden. Det är därför av yttersta vikt att det i samband med ingåendet av ett sådant avtal görs en tydlig och noggrann ekonomisk konsekvensanalys så att berörda myndigheter tilldelas tillräckliga anslag för att uppfylla sina respektive uppdrag.

Av art. 13.1 i avtalet mellan Sverige och Estland framgår att Estland ska göra 400 celler med kapacitet för upp till 600 intagna tillgängliga i anstalten och att kapaciteten ska utgöras av enkelceller eller delade celler för högst två intagna. Det torde innebära att en plats kan innehas av en eller flera intagna under de fem år som avtalet gäller (beroende av fängelsestraffets längd för respektive intagen). Av art. 51 och 52 i avtalet framgår att Sverige ska betala dels en fast avgift för tillgänglig kapacitet och dels en avgift för utnyttjad kapacitet (utöver de antal platser som ingår i den fasta avgiften) som beräknas i efterskott och består av en viss kostnad per månad och intagen. Detta påverkar den ekonomiska konsekvensanalysen avsevärt, särskilt avseende kostnaden för verkställigheten och transporter, det vill säga Kriminalvårdens anslag. Även den ekonomiska konsekvensanalysen avseende övriga berörda myndigheter påverkas av att en plats kan innehas av en eller flera intagna. Det är av yttersta vikt att den ekonomiska konsekvensanalysen är tydlig och noggrant genomförd så att berörda myndigheter tilldelas anslag i sådan omfattning att de kan uppfylla sina respektive uppdrag.

Beslut i detta ärende fattas av generaldirektör Ann Follin efter föredragning av arbetsrättsjurist Cecilia Bergman. I ärendets slutliga handläggning deltog också chefsjurist Hanna Schmidt, stabschef Anna-Karin Jansson, förhandlingschef Andreas Nyström, chef arbetsgivarutveckling Åsa Krook och kommunikationschef Elsa Saboonchi.

Ann Follin

Cecilia Bergman

Detta beslut har fattats elektroniskt och saknar därför namnunderskrifter.